Tjekliste til brug for virksomheders arbejdspladsvurdering

Plast, glas og beton

Indledning

Denne tjekliste er et redskab, som virksomheden kan bruge, når den skal udarbejde en arbejdspladsvurdering (APV).

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en APV. APV en er virksomhedens eget redskab til at kortlægge, prioritere og løse arbejdsmiljøproblemer.

Tjeklisten indeholder en række spørgsmål, som virksomheden skal svare ja eller nej til. De spørgsmål, som virksomheden svarer ja til, udgør et arbejdsmiljøproblem, der skal indgå i en handlingsplan, som virksomheden skal udarbejde.

Sådan kan virksomheden bruge tjeklisten

- Svar på alle spørgsmålene i tjeklisten.
- Tag stilling til de spørgsmål, som virksomheden har svaret "ja" til, og skriv resultaterne ned i en handlingsplan.
- Overvej, hvad der er årsag til de fundne arbejdsmiljøproblemer.
- Nedskriv løsninger på arbejdsmiljøproblemerne.
- Tag stilling til, hvem der er ansvarlig for at løse arbejdsmiljøproblemerne, og hvornår virksomheden forventer, at de er løst.
- Tag skriftlig stilling til væsentlige arbejdsmiljøproblemer i virksomheden, selv om de ikke fremgår af tjeklisten.

Arbejdstilsynet har lavet tjeklister til de 36 branchegrupper samt yderligere ca. 50 brancheområder, fortrinsvis til virksomheder med færre end ti ansatte. Tjeklisterne tager udgangspunkt i de arbejdsmiljøforhold, der er typiske for branchen. Hvis en virksomhed har aktiviteter inden for forskellige brancheområder, er det en god idé at udfylde flere tjeklister.

Yderligere information

På Arbejdstilsynets hjemmeside www.at.dk og i de 36 arbejdsmiljøvejvisere kan man få information om, hvor Arbejdstilsynet ser de væsentligste arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher. I vejviserne kan virksomhederne bl.a. finde information om de vigtigste regler og forslag til, hvordan de kan løse de typiske arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher.

OPLÆRING, INSTRUKTION OG TILSYN

	ja	nej
Er det uklart, hvem der står for oplæring og instruktion af nye medarbejdere og hvad oplæringen og instruktionen omfatter?		
Er det uklart for den nyansatte, hvilke opgaver han/hun kan og må udføre, så der ikke opstår risiko for hans/hendes sikkerhed og sundhed?		
Er der nyansatte, der ikke har fået vejledning og instruktion i, hvordan de kan udføre arbejdet forsvarligt?		
Mangler der tilsyn med, om arbejdet bliver udført forsvarligt?		
Er der medarbejderne, der ikke har fået vejledning og instruktion i, hvordan de kan udføre arbejdet forsvarligt, hvis der sker ændringer i arbejdsopgaver, udstyr, teknologi eller stoffer og materialer?		
Er det uklart for medarbejderne, hvordan sikkerhed prioriteres i forhold til fx hensyn til leveringstid, effektivitet, service og kvalitet?		
Er det uklart for medarbejderne, hvad de skal gøre, hvis der opstår uforudsete farer – fx ved driftsforstyrrelser?		
Er der medarbejdere, der kommer fra andre virksomheder, der ikke har fået vejledning og instruktion i de sikkerheds- og sundhedsforhold på virksomheden, der har betydning for deres arbejde – fx ved rengøring, aflæsning af gods og vedligeholdelse?		

RISIKO FOR ULYKKER

	ja	nej
ULYKKER GENERELT		
Er der medarbejdere, der ikke bruger de krævede personlige værnemidler?		
Er der sket ulykker, uden at der er gjort noget for at forhindre, at de kan ske igen?		
Er der medarbejdere, der ikke er instrueret og oplært i det arbejde, de udfører?		
Er der sikkerhedsmateriel, der ikke jævnligt undersøges for fejl?		
Er der medarbejdere, der ikke har tid nok til at udføre opgaverne på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde?		
MASKINER		
Kan medarbejderne uden deres vilje komme til at starte maskiner?		
Er der maskiner med bevægelige dele, der ikke er sikret med afskærmning, lysgitter e.l.?		
Er der maskiner, dekke har nødstop?		
Mangler der brugsanvisninger på dansk, der fortæller om, hvordan man bl.a. bruger og vedligeholder maskinerne rigtigt?		
Er der maskiner, der ikke bliver vedligeholdt, som leverandøren har anvist?		
Mangler der lovpligtigt eftersyn på kraner, trucks, pressere m.m.?		
Er der medarbejdere, der bruger køretøjer, som de ikke har certifikat til?		
HÅNDVÆRKTØJ OG ANDRE TEKNISKE HJÆLPEMIDLER		
Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med skarpe genstande eller værktøj som glas, plader, knive og mejsler?		
Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med værktøj, der river, saver, høvler, skærer, snitter e.l.?		
Mangler der brugsanvisninger på dansk, der fortæller om, hvordan man bl.a. bruger og vedligeholder hjælpemidler rigtigt?		

	ja	nej
Er der tekniske hjælpemidler, der ikke bliver vedligeholdt, som leverandøren har anvist?		

FALD

Er der rod i form af værktøj, materialer, affald m.v., der ligger dér, hvor man skal færdes, så medarbejderne kan falde?		
Er der arbejdsområder og færdselsveje, der ikke er ryddede og ordentlige, eller hvor der ikke er nok lys?		
Er der glatte gulve og underlag, fx på grund af spildte væsker?		
Er der arbejdsforhold, der gør, at medarbejderne har risiko for at træde forkert, fx genstande på gulvet eller ujævnt underlag?		
Er der risiko for, at medarbejderne kan styrte ned ved arbejde i højden, fx fra reposer og stiger?		

ANDRE FARER FOR ULYKKER

Er der risiko for, at medarbejderne bliver påkørt eller klemt af fx kraner, lastbiler eller trucks på virksomhedens område?		
Er der køreveje på virksomheden, der ikke er afmærkede?		
Arbejder medarbejderne, hvor genstande, som ikke er understøttede, spændt fast eller på anden måde beskyttede, kan falde ned over dem?		

ERGONOMISK ARBEJDSMILJØ

TUNGE LØFT

Løfter medarbejderne tunge emner eller byrder manuelt?		
Løfter eller holder medarbejderne tungt værktøj eller redskaber under arbejdet?		
Bærer medarbejderne tunge emner eller redskaber, mens de går?		
Løfter medarbejderne mange emner over 3 kg i løbet af en arbejdsdag?		
Opstår der risikable situationer, når flere personer løfter byrder sammen?		

	ja	nej
Løfter medarbejderne byrder i dårlige arbejdsstillinger, fx langt fra kroppen, over skulderhøjde eller under knæhøjde?		

ENSIDIGT, GENTAGET ARBEJDE

Er der ensidigt gentaget arbejde på virksomheden – det vil sige arbejde, hvor ensartede bevægelser hyppigt gentages i en stor del af arbejdsdagen?		
Udfører medarbejderne ensidigt gentaget arbejde i højt tempo eller under tidspres?		

ARBEJDSSTILLINGER

Arbejder medarbejderne i ubekvemme arbejdsstillinger?		
Arbejder medarbejderne med bøjet eller vredet ryg eller bøjet eller vredet nakke?		
Arbejder medarbejderne med hænderne over skulderhøjde?		
Arbejder medarbejderne med lange rækkeafstande?		
Arbejder medarbejderne på hug, knælende eller knæliggende?		
Arbejder medarbejderne i samme stilling i lang tid?		
Er der snævre pladsforhold på arbejdspladsen, der begrænser bevægelsesfriheden?		
Arbejder medarbejderne med håndleddet bøjet eller drejet eller med fingerspidsgreb?		

STØJ

Er der medarbejdere, der er udsatte for støj, der er så høj, at de må råbe for at kommunikere med en person, der står ½-1 m væk?		
Kan virksomheden dæmpe eller indkapsle støjkilderne, eller kan de placeres i særskilte rum?		
Mangler der støjskærme mellem støjkilder og arbejdsområder?		
Forsømmer virksomheden at indkøbe de mest støjsvage maskiner på markedet?		

	ja	nej
Er der medarbejdere, der ikke bruger høreværn, selv om støjen er kraftig?		

AKUSTIK/GENERENDE STØJ

Mangler der lyddæmpning af lofter i støjbelastede rum?		
Er der lokaler, hvor lyden "runger" (giver let ekko)?		
Er der lokaler, hvor det er svært at opfatte tale, når der er flere, der taler?		
Er der installationer, der støjer, så det generer medarbejderne, når de taler almindeligt?		
Er der generende støj fra personer, maskiner eller installationer?		
Er der generende støj udefra?		

KEMI

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med farlige kemikalier, fx kemikalier med orange faresymboler?		
Mangler virksomheden at undersøge, om de farlige kemikalier, som virksomheden bruger, kan erstattes (substitueres) af mindre farlige kemikalier?		
Mangler virksomheden at undersøge, om man kan ændre produktionsmetoden, så man bruger ufarlige eller mindre farlige kemikalier i stedet for farlige kemikalier?		
Arbejder medarbejderne med farlige kemikalier, selv om der ikke er udarbejdet en arbejdspladsbrugsanvisning, der er tilpasset virksomhedens forhold?		
Er der medarbejdere, der arbejder med kemikalier, fx. Epoxy, uden at have gennemgået den lovpligtige uddannelse, hvor der er krav om en sådan?		
Mangler der udsugning tæt på udviklingssteder, hvor processer og kemikalier afgiver luftforurening, fx støv eller dampe?		
Arbejder medarbejderne med kemikalier i form af fx spray eller pulver?		
Arbejder medarbejderne med forurenende processer eller arbejdsoperationer, hvor der bruges kemikalier eller udvikles luftforurening på en måde, så andre medarbejdere kan blive udsat for de sundhedsskadelige påvirkninger?		
Er der medarbejdere, der arbejder med farlige kemikalier, uden at de er orienteret om risikoen ved arbejdet?		

	ja	nej
Er der medarbejdere, der ikke bruger personlige værnemidler, selv om det er på krævet?		
Er medarbejderne udsatte for støv, fx slibestøv eller mineraluld fra eget arbejde eller fra andres arbejde, der ikke bliver fjernet på en hensigtsmæssig måde?		

HUDBELASTNINGER

Er der medarbejdere, der har vådt arbejde med direkte kontakt til huden over to timer dagligt?		

PSYKISK ARBEJDSMILJØ

TRAUMATISKE HÆNDELSER

Er der arbejdsopgaver, hvor der er særlig fare for, at medarbejderne udsættes for, eller bliver vidne til alvorlige ulykker?		
Mangler I en beredskabsplan for, hvordan I vil håndtere alvorlige ulykker eller dødsfald, så det er klart for ledelse og medarbejdere, hvordan sådanne oplevelser skal håndteres i virksomheden?		

STOR ARBEJDSMÆNGDE OG TIDSPRES

Er der medarbejdere, som konstant har en stor arbejdsmængde, eller som udsættes for stort tidspres?		
Sker det ofte, at medarbejderne ikke når deres arbejdsopgaver?		
Er det tit nødvendigt, at medarbejderne arbejder over?		
Er det nødvendigt, at medarbejderne arbejder meget hurtigt?		
Bliver der ofte stillet modstridende krav til medarbejderne?		
Er målene for arbejdet uklare for medarbejderne?		

MONOTONT ARBEJDE

Er arbejdet kun i mindre grad eller slet ikke afvekslende?		
Mangler medarbejderne muligheder for at bruge deres kunnen i arbejdet?		

	ja	nej
Kræver arbejdet vedvarende opmærksomhed eller koncentration om bestemte opgaver, fx ved kvalitetskontrol eller præcisionsarbejde?		
Er arbejdet i længere perioder præget af så ensformige og lidt krævende opgaver, at det nedsætter evnen til at reagere hurtigt?		
RINGE INDFLYDELSE PÅ EGET ARBEJDE		
Har medarbejderne ringe indflydelse på beslutninger om eget arbejde?		
Har medarbejderne ringe indflydelse på, hvordan arbejdet udføres?		
Har medarbejderne ringe indflydelse på mængden af eget arbejde?		
Har medarbejderne ringe mulighed for at bestemme, hvornår de holder pause?		
RINGE STØTTE OG ANERKENDELSE FRA KOLLEGER OG LEDELSE		
Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra kolleger?		
Mangler medarbejderne hjælp, anerkendelse og støtte fra ledelsen?		
KONFLIKTER OG MOBNING/SEKSUEL CHIKANE		
Er der saglige konflikter, som har udviklet sig til personlige konflikter?		
Er der mobning/seksuel chikane på arbejdspladsen?		
SKIFTEHOLDSARBEJDE OG ARBEJDE UDENFOR DAGSTIMERNE		
Er der medarbejdere, der overvejende arbejder uden for normal arbejdstid, fx i de tidlige morgentimer eller om natten?		
Er der medarbejdere, der arbejder i skiftende vagter med mod-urs-turnus, det vil sige aftenvagter efter nattevagter og dagvagter efter aftenvagter?		
Bliver arbejdstiden planlagt med kort varsel?		

MANGLENDE UDVIKLINGSMULIGHEDER

	ja	nej
Har medarbejderne ringe eller slet ikke mulighed for at lære nyt gennem arbejdet?		

VIBRATIONER

Forsømmer virksomheden at købe de maskiner, der vibrerer mindst?		

HELKROPSVIBRATIONER

Bruger medarbejderne køretøjer, hvor de udsættes for kraftige vibra¬tio¬ner som førere?		

HÅND-ARMVIBRATIONER

Bruger medarbejderne slående, roterende eller vibrerende værktøjer eller maskiner, fx mejselhamre, nitteværktøjer, motorkædesave, trykluftbor eller vibrerende og roterende slibeværktøjer? Både slående værktøjer, der bruges i kort tid, og roterende værktøjer, der bruges i længere tid, kan være et problem.		
Bruger medarbejderne værktøj eller maskiner, hvor vibrationsstyrken er større end 2,5 m/s^2, jf. brugsanvisningen?		

SYGEFRAVÆR

Er der forhold i arbejdsmiljøet, der kan medvirke til sygefravær?		
Kan virksomheden ændre i arbejdsmiljøet, så sygefraværet mindskes?		

ANDET

Virksomheden bør desuden være opmærksom på følgende emner, der ikke er medtaget i tjeklisten, men som kan være vigtige at forholde sig til for at opnå et ordentligt arbejdsmiljø:

- Unge
- Gravide
- Biologi
- Indeklima

APV-tjekliste – Handlingsplan

Årsag til problem eller problemer	Løsning	Ansvarlig	Frist og prioritering

Virksomheden skal tage stilling til, hvordan der skal følges op på handlingsplanen, om handlingsplanen har haft den ønskede effekt, eller om der skal ske justeringer. Arbejdspladsvurderingen skal som minimum revideres hvert tredje år, eller hvis der sker ændringer i arbejdet, arbejdsmetoder eller arbejdsprocesser, som har betydning for sikkerheden og sundheden under arbejdet.

Udført af:

Arbejdsgiver *Dato* *Medarbejder* *Dato*

Arbejdstilsynet har udarbejdet 36 brancherettede arbejdsmiljøvejvisere som supplement til udarbejdelsen af tjeklisten. Er der behov for yderligere tjeklister til brug for virksomhedens APV, kan vi henvise til Arbejdstilsynets øvrige tjeklister, der omfatter alle brancher samt ca 50 underbrancher/brancheområder.

På Arbejdstilsynets hjemmeside findes At-vejledning D.1.1, der oplyser om regler og krav til APV en.